

Aktuální informace k přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí

7. února 2024

Porada MV s řediteli krajských úřadů a MHMP

Ministerstvo financí
České republiky

Aktuální stav přezkoumání hospodaření krajů za rok 2023

➤ 1. dílčí přezkoumání hospodaření

- dokončeno ve 4. čtvrtletí roku 2023

➤ výsledek 1. dílčího přezkoumání hospodaření

Kategorie	Počet
bez zjištění „A“	7
zjištěné chyby „B“	1
zjištěné nedostatky „C“	4
zjištěné chyby a nedostatky „B+C“	1

Aktuální stav přezkoumání hospodaření krajů za rok 2023

- **2. dílčí přezkoumání hospodaření**
 - zahájení na místě bude probíhat od února 2024

- **Návrhy zpráv o výsledku přezkoumání hospodaření**
 - budou předány do 30. 4. 2024

- **Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření**
 - budou předány do 31. 5. 2024

Přehled kontrol výkonu přenesené působnosti v roce 2024

- **Probíhající kontroly výkonu přenesené působnosti**

- KÚ Olomouckého kraje
- KÚ Jihomoravského kraje
- KÚ Plzeňského kraje

- **Zahájené kontroly výkonu přenesené působnosti**

- KÚ Královéhradeckého kraje

- **Plánované kontroly výkonu přenesené působnosti**

- KÚ Libereckého kraje
- KÚ Jihočeského kraje
- KÚ Karlovarského kraje
- KÚ Pardubického kraje

Shrnutí vývoje v posledních 3 letech a plán dalšího postupu

- V rámci Hodnotící zprávy k výsledkům kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy za léta 2017 – 2019 byla Ministerstvem vnitra identifikována **potřeba zvýšení kvality kontroly výkonu státní správy prováděného krajskými úřady a zvýšení úrovně výkonu státní správy na jednotlivých úsecích veřejné správy**.
- S cílem zvýšit kvalitu a sjednotit minimální rozsah přezkoumání prováděného jednotlivými přezkoumávajícími orgány nebo auditory vydalo Ministerstvo financí **Standard pro výkon přezkoumání hospodaření územních celků** (účinný od 1. července 2021).
- V návaznosti na vývoj, kterým diskuze v této oblasti z poslední roky prochází a na zkušenosti s výkonem přezkoumání hospodaření bylo Ministerstvem financí identifikováno několik oblastí, které opakovaně v praxi způsobují nejasnosti.
- Některé z těchto nejasností lze překlenout metodickým výkladem. Některé však vyplývají přímo ze znění příslušných ustanovení zákona a **překlenout je vyžaduje změnu zákona**.
- Ministerstvo financí plánuje připravit a předložit do připomínkového řízení **novelu zákona o přezkoumávání hospodaření do konce roku 2025**.
- V roce 2024 tomu bude předcházet **sběr podnětů a diskuse možných variant a rozsahu změny se zástupci krajů a obcí** (zahájeno setkáním se zástupci krajů 30.-31.1. v Luhačovicích).

Stav legislativy a výhled možných změn – východiska

- **Aplikace stávajícího zákona o přezkoumávání hospodaření (PH) v praxi**
 - Zkušenosti s přípravou Standardu pro výkon přezkoumání hospodaření
 - Zkušenosti s aplikací Standardu pro výkon PH v praxi – průběžná zpětná vazba od odboru Kontrola MF, krajů a obcí
 - Zkušenosti z kontroly výkonu přenesené působnosti v oblasti PH
 - Zkušenosti z diskuse průběžně vedené s KA ČR (dohledová funkce MF)
- **Nejasnosti, které lze překlenout metodickým výkladem**
- **Nedostatky, které metodickým výkladem překlenout nelze a vyžadují legislativní změnu**
 - Legislativně-technické nedostatky
 - Věcné nedostatky/slabá místa (viz dále)
 - Procesní nedostatky (specifická úprava nad rámec kontrolního řádu)0

Stav legislativy a výhled možných změn – předmět PH

- **Identifikace problému**

- Výčet oblastí z hlediska jejich věcného obsahu je nekoncepční
 - jednotlivé oblasti uvedené ve výčtu mají různou míru detailu
 - některé oblasti přezkoumání se obsahově překrývají nebo splývají
- Není kapacitně možné ani účelné zajistit, aby bylo u každého ÚSC ověřeno všech 16 předmětů přezkoumání ve stejné míře detailu

- **Možnosti řešení**

- A. Zákon stanoví povinnost provést přezkoumání hospodaření na základě analýzy rizik, aniž by dále upravoval konkrétní výčet předmětů, které mají být přezkoumány
- B. Zákon stanoví menší počet (zobecněných) předmětů, které budou věcně pokrývat finanční hospodaření územního celku
- C. Zákon stanoví delší interval pro přezkoumání hospodaření než je každý rok (např. 1-3 roky podle kategorizace ÚSC v návaznosti na vyhodnocení rizik)
- D. Kombinace výše uvedených variant

Stav legislativy a výhled možných změn – hlediska PH

- **Identifikace problému**

- Ust. § 3 zákona uvádí 4 hlediska přezkouvání, která lze všechna podřadit pod hledisko legality (zákonnosti); hledisko zákonosti vychází již z definice přezkouvání jako kontroly dle ust. § 2 kontrolního řádu
- Hledisko zákonosti (§ 3 písm. a) je doplněno příkladným výčtem zvláštních právních předpisů, kde není výslovně zahrnut zákon o finanční kontrole (otevírá diskuzi, zda požadavky plynoucí ze zákona o finanční kontrole mají či nemají být předmětem přezkouvání).

- **Možnosti řešení**

- A. Do výčtu zvláštních právních předpisů v ust. § 3 doplnit zákon o finanční kontrole
- B. Hledisko zákonosti propojit s předmětem přezkouvání a přesunout do ust. § 2
- C. Celé ustanovení upravující hlediska přezkouvání vypustit pro nadbytečnost

Stav legislativy a výhled možných změn – dílčí PH

- **Identifikace problému**

- Navzdory nedostatku personálních kapacit jsou dílčí PH vykonávána i u obcí do 800 obyvatel, u nichž zákon umožňuje vykonat jednorázové přezkoumání
- K zefektivnění výkonu PH by prospělo, pokud by u obcí, u nichž je dnes umožněno vykonání jednorázového přezkoumání, bylo jednorázové přezkoumání skutečně vykonáváno

- **Možnosti řešení**

- Změna možnosti vykonání jednorázového přezkoumání u obcí do 800 obyvatel na povinnost (týká se cca 4 500 obcí, tj. 75 % obcí, v nichž žije 16 % z celkového počtu obyvatel ČR)

Stav legislativy a výhled možných změn – proces PH

- **Identifikace problému**

- PH je kontrolou dle ust. § 2 kontrolního řádu – u většiny procesních úkonů není objektivně důvod pro odlišnou právní úpravu nad rámec kontrolního řádu (zápis z dílčího PH, návrh zprávy o výsledku PH, stanovisko, námitky, konečné znění zprávy o výsledku PH, povinnost projednání, přijetí a plnění opatření k nápravě, přestupky)
- Specificky a podrobněji stanovené požadavky zákona mohou vést k přílišné formalizaci kontrolního procesu a způsobovat nadměrnou administrativní zátěž na straně kontrolovaných, ale i kontrolujících osob

- **Možnosti řešení**

- Narovnání procesu na kontrolní řád (zrušení § 6, § 7, § 11, § 13, § 14 a § 15)

Stav legislativy a výhled možných změn – PH u příspěvkových organizací

- **Identifikace problému**

- Přestože je zákon o PH procesní právní předpis, obsahuje kompetenci přezkouvajícího orgánu provádět kontrolu u příspěvkové organizace ÚSC, který přezkouvává
- Pravomoc přezkouvajícího orgánu provádět kontrolu u příspěvkové organizace představuje neodůvodněnou duplicitu ke kompetenci ÚSC jako zřizovatele (§ 9 ZFK)
- Případná součinnost příspěvkové organizace vyplývá i bez specifického ustanovení zákona o PH z § 10 odst. 3 kontrolního řádu (povinná osoba)

- **Možnosti řešení**

- Zrušení duplicitně stanovené povinnosti (zrušení § 9)

Stav legislativy a výhled možných změn – zpráva o výsledku PH

- **Identifikace problému**

- Nad rámec náležitostí protokolu o kontrole zákon upravuje další povinné náležitosti zprávy: místo, kde se přezkoumání uskutečňovalo; období, v němž probíhalo; rok, za který bylo přezkoumání vykonáno a závěr z přezkoumání
 - Kategorizace závěru pod písm. b) a c) nereflektuje významnost / závažnost zjištěných pochybení – dotčený finanční objem / (potenciální) dopad do hospodaření ÚSC
 - Kategorizace závěru dle požadavku zákona může vést ke zjednodušenému až mylnému vnímání závažnosti pochybení / takto formulovaného závěru ze strany volených orgánů či veřejnosti
 - Mezi negativní důsledky může patřit, že ÚSC zaměří svou pozornost na řešení administrativní chyby, která je pouze marginálním porušením právního předpisu jen proto, že je vyjádřena závěrem typu „C“, zatímco může být podceněno jiné pochybení, které může mít zásadní dopad na hospodaření, i když se o porušení právního předpisu nejedná (závěr typu „B“)

- **Možnosti řešení**

- A. Vymezení kategorií závěru dle závažnosti (riziko obdobných výkladových sporů spojených s určováním významnosti nedostatků a vyčíslováním dopadů)
- B. Odstranění kategorizace závěru z požadavků stanovených zákonem

Kontakty

Ing. Jiří Fojtík

Vrchní ředitel sekce Finanční řízení a audit

Jiri.Fojtik@mfcrcz

+420 725 068 027

Ing. Juraj Brigant

Ředitel odboru Kontrola

Juraj.Brigant@mfcrcz

+420 734 236 437

Ing. Barbora Janíčková

Ředitelka odboru Centrální harmonizační jednotka

Barbora.Janickova@mfcrcz

+420 737 235 571

